

Selgitusi paisutamislõa taotlemiseks

1. Vastavalt veeseaduse § 8 lg 2 p 5 peab veekogu paisutamiseks ja hüdroenergia kasutamiseks olema vee erikasutusluba. Veeseaduse § 8 lg 2_1 ütleb, et paisutamiseks ei ole vaja vee erikasutusluba, kui vooluveekogu looduslikku veetaset tõstetakse kuni üks meeter, välja arvatud juhul, kui paisutamine toimub looduskaitseaduse § 51 lõike 2 alusel kehtestatud nimistus sisalduvatel lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaigana kaitset vajavatel veekogudel või nende lõikudel.

Seega paisutamiseks peab olema vee erikasutusluba, sh olemasolevad paisutused.

2. Kui paisu kohta ei ole säilinud dokumente (projekti, jooniseid jms), siis saab paisutuskõrguse kohta infot projekti *Tõkestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rändetingimuste parandamiseks* aruandest (<http://keskkonnaagentuur.ee/et/kalade-randetingimuste-parandamine> , vt maakonnapõhine info ja lisaks tabel KK-2 – tõkestusrajatiste mõju hinnang kalastikule ja lahendused olukorra parandamiseks). Kui paisutuse kohta ei ole säilinud dokumente ning paisutus ei ole inventeeritud, tuleb paisutamisest huvitatud isikul tellida vastav mõõdistamine.

3. Vee erikasutuslõa taotlemiseks tuleb huvitatud isikul esitada taotlus, vastavad abimaterjalid on Keskkonnaameti kodulehel <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/vesi/paisutamine> . Lõa menetluseks näeb seadus ette kolm kuud. Menetluse jooksul võidakse taotlejalt küsida lisainformatsiooni.

2014 aasta septembris toimusid infopäevad paisuomanikele jt huvitatud isikutele, sellega seotud materjalid leiab aadressilt <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/vesi/infomaterjalid> .

4. Vee erikasutuslõa taotlemine on tasuta, kuid taotluse esitamisega seotud kulutused (nt kui on vaja tellida veetasemete mõõdistamine) jäävad taotleja kanda.

5. Keskkonnaministri 15.06.2004 määruses nr 73 "Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistu" nimetatud veekogudel on kohustuslik tagada kalade läbipääs paisust üles- ja allavoolu (veeseaduses § 17 lg 4). Muudel veekogudel võib Keskkonnaamet nõuda kalade läbipääsu tagamist vastavalt eksperthinnangule või keskkonnamõju hindamise tulemustele. Siinkohal on oluliseks abimaterjaliks projekti Tõkestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rändetingimuste parandamiseks aruande tabel KK-2 ja selles toodud koondhinnang veerus AI. Üldjuhul koondhinnanguga 1 ja 2 paisudel tuleb tagada kalade läbipääs esmajoones, koondhinnanguga 3 paisudel vaadatakse see nõue üle ülejäärgmise veemajandusperioodi alguses (so 2021). Koondhinnanguga 4 objektidel on kalade läbipääs juba tagatud, kohati ka ilma kalapääsu (ehitise) rajamiseta või ei ole läbipääsu tagamine vajalik. Inventeerimise info on nõ taustinformatsioon, konkreetne otsus kalapääsu vajalikkuse kohta tehakse veelõa menetluse käigus. Samuti on loodus pidevas muutumises ning mõned paisud, kus täna ei ole vaja kalade läbipääsu tagada, võivad seda tulevikus vajada.

6. Üldised kohustused paisuomanikule tulenevad veeseadusest § 17 ja 17_1 ning keskkonnaministri 19.09.2014 määrusest nr 40 Täpsustatud nõuded veekogu paisutamise, paisutamisega seotud keskkonnaseire, vee-elustiku kaitse, paisu, paisutuse likvideerimise ja veetaseme alandamise kohta ning ökoloogilise miinimumvooluhulga määramise meetodika.

7. Kui paisutus on inventeeritud, siis esmase info looduskaitseliste väärtuste kohta paisutatud veekogu lõigul leiab projekti *Tõkestusrajatiste inventariseerimine vooluveekogudel kalade rändetingimuste parandamiseks* aruandest (Tabel KK-1 – rändetingimuste parandamise võimalik mõju keskkonnale).

8. Paisutamine on lisaks rekreatiivsele väärtustele seotud ka kulutustega, sest sellejuures tuleb tagada ehitise tehniline heakord ja vastavus nõuetele, suurvee ohutu läbilaskmine, võib olla vajadus teostada seiret (veetasemed, vooluhulk, sete) , tagada kalade läbipääs jms.

9. Konkreetset tingimused ja nõuded paisutamiseks selgitatakse vee erikasutusloa menetluse käigus.